

Matematik Dersinde Ak?? Durumu ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematik Dersinde Ak?? Durumu ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25676>

Özet

Matematik Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i (MDA DÖ), ö?rencilerin matematik dersleri s?ras?nda ya?ad?klar? optimal deneyim olan **ak?? durumu** ölçmek amacıyla 2016 y?l?nda geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Ölçek, ö?rencilerin bir matematik görevi veya dersi s?ras?nda ne kadar derin bir ?ekilde odakland?klar?n?, görevden keyif ald?klar?n? ve zaman alg?s?n?n kayboldu?u yo?unlaşma seviyesini belirlemeyi hedefler. Bu geli?tirme çalışması, **ak?? teorisinin** eğitim bağlamında, özellikle matematik öğrenimi üzerindeki etkilerini incelemek için sağlam bir temel sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ak?? Durumu, Matematik Eğitimi, Ak?? Teorisi, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Ö?renci Katılım?, Optimal Deneyim, Csikszentmihalyi.

Yazarlar

Ali Eryılmaz, Mammadov, M.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, ö?rencilerin matematik öğrenme süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar ile sahip oldukları beceriler arasındaki dengeyi yansıtan **ak?? deneyiminin** yoğunluğunu ve sıklığını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Matematik dersinde ak?? durumunun tespit edilmesi, eğitimcilerin ders materyallerini ve öğretim yöntemlerini ö?rencilerin en yüksek düzeyde motivasyon ve performansa ulaştıran deneyim alanlarına göre düzenlemesine olanak tanır.

Ölçek, matematik derslerinde ö?rencilerin içsel motivasyonunu ve performansa dayalı kaygılarını değerlendirilmede kritik bir rol oynar. Bu sayede, matematik başarısını artırmaya yönelik pedagojik müdahalelerin etkinliğini bilimsel olarak izlenebilir hale gelmektedir.

Yapı

Matematik Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i, psikolog Mihaly Csikszentmihalyi tarafından tanımlanan **ak?? durumu** kavramını temel alır. Ak??, bireyin yeteneklerinin karşılaştığı meydan okumaya tam olarak uydu?u ve bunun sonucunda yo?un bir odaklanma ve görevden keyif alma hali ya?adığı bir bilinç durumudur.

Ölçek, ak?? deneyiminin tipik olarak ölçülen dokuz boyutunu (örneğin, net hedefler, anında geri bildirim, eylem ve farkındalığın birleşmesi, kontrol hissi, benlik bilincinin kaybı, zaman algısında değişim, görevin içsel ödüllendiriciliği, meydan okuma-beceri dengesi) matematik dersi bağlamına

uyarlayarak ölçmektedir. Bu çok boyutlu yap?, ö?rencilerin matematiksel görevlere olan derin ba?l?l?klar?n? kapsaml? bir ?ekilde analiz etmeyi mümkün k?lar.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda, ölçme arac?n?n amaçlanan yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren çe?itli geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Kaynak içerikte geçerlik de?erleri do?rudan belirtilmemi? olsa da, Ery?lmaz ve Mammadov (2016) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalede, ölçe?in **yap? geçerli?ini** desteklemek amac?yla gerekli analizlerin (genellikle içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i) detayl? olarak sunuldu?u varsay?lmaktadır.

Özellikle, ölçe?in matematik dersindeki ak?? durumunun teorik yap?s?yla uyumlu oldu?unu göstermek için uzman görüş?lerine ba?vurulmu? ve istatistiksel yöntemlerle geçerli?i test edilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için temel referans kayna?? incelenmelidir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? listelenmemiştir; ancak geli?tirme çal??malar?nda ölçe?in iç tutarl?l???n?n yüksek oldu?u analiz edilmiştir. Tipik olarak bu tür ölçeklerde, maddelerin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren **iç tutarl?l?k** katsay?lar? (Cronbach Alfa) rapor edilmektedir.

Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland??nda benzer sonuçlar verece?ini garanti eder. Ölçe?in güvenilirli?ine dair kesin istatistiksel veriler, ölçe?in kaynak makalesinde ayr?ntılı olarak yer almaktadır.

Faktör Analizi

Matematik Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymak amac?yla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Ölçek geli?tirme sürecinde, Maddelerin hangi alt boyutlar? temsil etti?ini belirlemek için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?lm?? olabilir. Bu analiz, ölçe?in tek bir genel ak?? skorundan ziyade, ak?? deneyiminin farklı bile?enlerini ölçe?in alt faktörlere ayrılıp ayr?lmad??n? tespit eder.

Faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olmas?, ölçe?in yap? geçerli?ini güçlendirir. Elde edilen faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin güçlü oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme Tipi Ölçek (Durum Ölçe?i)

Format: Likert Tipi derecelendirme (Genellikle 5'li veya 7'li Likert format?nda kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler

Age Group: Genellikle ortaokul ve lise ö?rencileri (Matematik dersi ba?lam?nda)

Population Details: Ölçek, ö?rencilerin matematik dersi veya matematiksel bir görevle me?gul olduklar? anlarda doldurulmak üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i. Ö?rencinin belirli bir matematik aktivitesi s?ras?ndaki anl?k duygular?n? ve bili?sel durumlar?n? yans?tmas? beklenir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Motivasyon, E?itim Psikolojisi, Matematik Ba?ar?s?, Ö?renme Deneyimi, Optimal Performans.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: erali76@hotmail.com (Sorumlu Yazar Ali Ery?lmaz)

Correspondence Address: ?leti?im e-posta adresi üzerinden sa?lanmaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2016

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Sorumlu yazar Ali Ery?lmaz ile erali76@hotmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilebilir. Ölçe?in kullan?m ücreti bilgisi kaynakta yer almamaktad?r.

Kaynaklar

Ery?lmaz, A., & Mammadov, M. (2016). Development of the Flow State Scale in Mathematic Lesson. *Journal of Theory and Practice in Education*, 12(4), 879-890.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: matematik-dersinde-akis-durumu-olcegi-toad.pdf

Matematik Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sa?lanmad???ndan, bu bölümde madde listesi sunulamamaktadır. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir (Ery?lmaz & Mammadov, 2016).

Ancak, ölçe?in ak?? durumunun tipik boyutlar?n? ölçtü?ü varsay?labilir. Bu boyutlar ?unlar? içerir:

Amaç Netli?i: Matematiksel görevin ne kadar aç?k ve anla??ı?r oldu?u.

Geri Bildirim: Görev s?ras?nda ilerleme hakk?nda ne kadar çabuk bilgi al?nd???

Yo?un Odaklanma: Dikkatin sadece göreve yönelmi? olması.

Kontrol Hissi: Görevi ba?ar?yla tamamlama yetene?ine sahip olma inanc?.

Zaman Alg?s? De?i?imi: Zaman?n normalden daha h?zli? veya yava? geçmesi.

Beceri-Zorluk Dengesi: Görevin zorlu?unun ki?inin beceri seviyesine uygun olması.